

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK

Posamezna št. 4 vin.

„Jutro“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — zjutraj. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Glavno uredništvo in uprava je v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi, št. 20, kamor naj se naslovijo vse denarne pošiljave in dopisi. — Za Ljubljano in okolico je uredništvo in uprava v hotelu „Malič“ v Ljubljani. — Po pošti sprejemamo stane „Jutro“ mesečno K 1.50, četrtletno K 4.50, celoletno K 18.— za inozemstvo celoletno K 28.—. — Naročnina se plačuje vnaprej. — Oglasi: 1 mm. visokosti četverostolpne vrste 6 vinarjev, pri večkratnem oglaševanju primeren popust. Mali oglasi: 5 vinarjev za besedo. — Za odgovor je priložiti znamko.

Padajoča trdnjava.

Na našem Primorskem so si ustvarili Italijani nekoliko trdnjav, v katerih se še vedno branijo pred naskoki prebujajočih se naših množic, v obmorskih mestih se držijo še vedno na površju s pomočjo raznih sredstev, največ pa zato, ker vlada povsod favorizira njih, nas pa zatira in sicer sama, ali nas pa izroča na milost in nemilost Italijanom, ki naj delajo z nami kar hočejo.

Vlada tako ne dela iz kake ljubezni do Italijanov; nasprotno, ona te ljubezni ne pozna, ona ima enako „rada“ Slovence kot Italijane in bi najraje videla, da ne bi bilo na Primorskem niti enih niti drugih, temveč da bi zasedli te kraje Nemci, četudi iz „rajha“, ali stvar je naslednja: Italijani so za sebe vedno zahtevali z vso odločnostjo vse privilegije, mi smo pa samo, prosili za svoje pravice in vlada se je, seveda uklonila rajše zahtevam onih, ki se jih je bala, ter jim je dala zahtevane privilegije, kot da bi uslišala naše prošnje za pravice.

Mi ne zamerimo niti Italijanom, da so vedno zahtevali za sebe privilegije na našo škodo in ne zamerimo niti vladi, da se je tem zahtevam vedno uklanjala, ker to je vendar jasno, da se drugi ne bo brigal za nas, ako se sami ne brigamo in ne zahtevamo naših pravic z ono odločnostjo, ki bi bila za to potrebna. Sami smo krivi, da smo vedno in povsod zastopavljali, ker naši nastopi niso bili nikdar, ali pa prav redko kedaj moški, temveč navadno be-raški.

In vendar se majejo italijanske trdnjave po Primorskem; Trst zato, ker smo postali Slovenci v zadnjem času res malo odločnejši in nas vlada ne more več tako bagatelizirati, kot je poprej; Pulj pa smatramo danes lahko že za padajočo italijansko trdnjavo, ker je posegla vmes vlada, da napravi red v tej občini, kjer je vladal tak nered, kot v malokateri občini na svetu.

Nismo prijatelji vladnih komisariatov in sploh kakršnihsibodi represivnih mer od strani vlade proti posameznim autonomnim korporacijam, četudi se te nahajajo v nasprotnih rokah in četudi bi mi morda imeli od tega kakih koristi. To je naše principijalno stališče, ki se mu ne izneverimo, ker stojimo na stališču, da občinska avtonomija ni nobena milost, temveč pravica in — to priznamo odkrito — mi niti komisarijata v Pulju ne bi odobraval, da ga je vlada vpe-ljala iz političnih motivov, ker so pa motivi — vsaj v glavnem — čisto drugačni, je tudi naše stališče nasproti komisarijatu drugačno.

V puljski občini je vladal skrajni nered, na magistratu je vladala najhuša korupcija in občinsko premoženje so smatrali gotovi mogotci za svoje privatno premoženje, ki so ga tudi uporabljali za svoje osebnostne potrebe. Prišlo je tako daleč, da občina niti svojih delavcev ni več mogla plačevati. Vlada je tukaj morala poseči vmes, ona je to tudi storila in takoj se je pokazalo, da bil njen korak upravičen: občinski blagajnik se je takoj sam javil sodišču in priznal, da je poneveril 60.000 kron občinskega denarja; sedaj je zaprt on in še nekoliko višjih in nižjih občinskih uradnikov, vsa znamenja pa kažejo, da pridejo na dan še veliki škandali nad katerimi bo strmela svet.

In danes je Pulj za Italijane padajoča trdnjava. Onemogočili so svoje gospodarstvo v tem mestu Italijani sami z brezprimerno korupcijo, ki so jo upeljali v komunalnem

življenju in s svojim brezvestnim „gospodarstvom“, ki je bilo tako, da mu na blizu ni najti primere.

Dezolatne razmere v Pulju hoče sedaj sanirati vlada, ali svoje avtonomije ne more biti mesto oropano za vselej. Vlada dolžnost je, preiskati vse natančno in vestno urediti razmere, potem pa zopet restaurirati občinsko avtonomijo, ki jo je italijanska klika tako brezvestno zaigrala in kompromitirala. Radi te klike ne sme biti kaznovano vse prebivalstvo, ki sedaj gotovo uvideva, kaka nesreča za občino, torej tudi za nje, je bilo gospodstvo na magistratu one klike, ki je danes brez moči in ugleda, osramočena in obsojena. Pri prvih volitvah ob sodi to kliko še to prebivalstvo, ako si bo klika sploh upala še stopiti v kak volilni boj.

Italijanstvu Pulja so zadali močan udarec sami Italijani in ta italijanska trdnjava je že popolnoma dozorela za — padec.

Letni občni zbor politič. društva za Hrvate in Slovence v Istri.

Volosko-Opatija, 27. febr. 1912.

Dne 26. februarja t. l. vršil se je v čitalnici „Zora“ v Opatiji občni zbor gorimovanega društva. Vdeležencev, članov političnega društva, bilo je navzočih okoli 400 iz raznih delov Istre. Zborovanje je otvoril točno ob 2 uri popoldne, predsednik političnega društva gospod prof. Matko Mandić in z laskavimi besedami pozdravil navzoče a specijelno gosp. dr. Andrijo Stangerja kot načelnika Volosko-Opatijske občine. Nato je prebral sedanji tajnik, gosp. dr. Kurelič poročilo o delovanju političnega društva v zadnjih letih, kar se je vzelo na znanje, kakor se je vzelo na znanje tudi poročilo blagajnika g. Mandića. Gosp. dr. Stanger prosi po tem za besedo in se zahvali predsedniku za pozdrav in želi političnemu društvu najboljši uspeh. Ker je bila točka tretja namenjena spremembi pravil, razpravljalo se je dalje časa o ti spremembi in je bilo končno sklenjeno da ostane sedež vodstva stranke še nadalje v Pazinu. Ker se je po tem moralo preiti na 4 točko dnevnega reda, to je, na izvolitev novega odbora je predsednik prekinil zborovanje za 10 minut. Po 10 minutah otvoril je zopet zborovanje, na kar je bilo po daljši debati sklenjeno, da ostane dose-sedanji odbor, kateremu se je poleg drugih dolžnosti naložilo tudi to, da v teku treh mesecev izvrši naloženo mu delo, in da po tem zopet skliče občni zbor, na katerem se bode definitivno sklenilo glede novega odbora. S tem je bil glavni del programa izvršen in prešlo se je na zadnjo točko dnevnega reda, na raznoterosti. Oglasilo se je k besedi več govornikov, ki so razpravljali vsak na svoj način, v glavnem, kaj bi se moralo storiti v korist našega, do sedaj še od vseh strani tlačnega naroda v Istri. Vsi ti govorniki so pa morali priti k koncu le do zaključka, da je moral sedaj pravi čas, da se s združenimi močmi prodre v sovražni tabor in ga razprši na vse štiri vetrove sveta. Dalje je bilo tudi sklenjeno, da se morajo sedaj, kakor tudi v naprej, ko se dela na političnem kakor na gospodarskem polju, opustiti vsa osebna sovraštva z enostavnega razloga, ker ne spadajo v ta delokrog. Naučimo se tega od naših nasprotnikov, ki se med seboj koljejo kakor divji merjasci, a ko jih narodna dolžnost zove na skupni boj proti

Slovanom puste svoja medsebojna sovraštva doma in gredo skupno v boj proti nam, kakor lačni psi, ki že 14 dni niso nič jedli. — Pokažimo, da smo res pravi sinovi „Slave“, katere ne pustimo blatiti od nobenega, a da smo vredni prokleti vsakega izmed nas, do devetega kolena, ki bi se usodil tako daleč se pozabiti, da bi jo oblatil, on kakor sin te matere „Slave“, pa bil v talarju ali pa navadni smrtnik. Na delo torej. V boj, nevstrašeno za naše pravice, katere imamo do sedaj na žalost, šele na papirju. — Bodimo možje, trdi, jekleni in neizprosni proti vsakemu, ki hoče te naše pravice teptati z nogami. Te noge se mora odbiti, a telo predstavljajoče umetno italijansko večino v Istri, mora se zvaliti, nesposobno za vsako nadaljne nasilstvo nad večino istrskega prebivalstva v jamo kamor že od nekdanj spada. Do tega čija prišli bomo gotovo, če bomo kakor gori omenjeno složni in združeni edino v narodno stranko. — Kdor bode prvi nasprotnega mišljenja, naj se pri isti priči pogrezne v črno zemljo. Zašel sem nekoliko od predmeta, — namreč od obnega zbora, od katerega pa tako ali tako nimam družega omeniti kakor to, da je predsednik prof. Mandić predložil skupščini še resolucijo, v kateri se najostreje protestira proti sedanjem absolutističnem in terorističnemu sistemu v Hrvatski, in se zahteva da se ta evropski škandal že enkrat konča. Resolucija je bila seveda z viharnim odobravanjem sprejeta. Nato se predsednik še enkrat najto-plejše navzočim zahvali na tako mnogoštevilni vdeležbi in zaključil točno ob 7. uri zvečer zborovanje, pri katerem zborovanju so se duhovi poedinih oseb precej razbistrili.

Iz slovenskih krajev.

Iz Borovnice. Da še stražni namestnik Franc Slanovec ne bo preveč jezil, ker ve, da jeza škoduje, in da ne bo govoril, da je to laž, kar je Jutro* zadnjič o njem poročalo, mu moramo še malo bližje posvetiti. Torej g. Slanovec, odgovorite na sledeča vprašanja: „Ali niste na postaji Planina zmerjali svojega kurjača s takimi besedami, kakršnih se ne poslužuje noben izobražen človek. Ali niste rekli, da je kurjač pes pri stroju? Ali niste res dvakrat na stroju peljali 50 glav zelja v Logatec in v tem oškodovali južno železnico? Ali niste zahtevali od kurjača, katerega ste smatrali za vinjenega, da mora stati za kazni na eni nogi in da — tožite delavce za vsako najmanjšo reč, ker imate od g. Grundnerja potuho? Dalje se morda tudi spominjate, da se je moral tovrni vlak št. 851 umakniti brzovlaku v Borovnici mesto v Logatec! Ali niste zahtevali od kurjača, da Vam mora zapeljati stroj na kanal, kar je strogo prepovedano in bi kurjač radi tega lahko izgubil službo? Za vse to Vam lahko navedemo natančne datume in tudi priče. Bodite uverjeni, da mi toliko časa ne odnehamo, dokler ne postanejo take razmere kakor morajo biti. — Der grösste Schuft im ganzen Land ist und bleibt der Denunziant.“

Iz Klanca. Našega župnika Šaslija je zopet enkrat zbudla šivanka v peti. Ni še dolgo tega, odkar je propadla lansko leto ustanovljena Marijina družba, za katero je župnik brez uspeha tako zelo agitiral in sedaj mu dela zopet velike skrbi papežev motu proprio, s katerim se odpravljajo nekateri dosedanji prazniki. Naš župnik je to v nedeljo slovesno razglasil raz prižnico, obenem pa

na drugi strani tudi oznanil, da morajo ljudje na te dneve vseeno hoditi k maši in vpoštovati odpravljene praznike ravnotako kakor dosedaj. Seveda je zraven tudi povdarjal, da ne bo imel imel nihče greha, kdor gre na te dneve delat. Naj bo že kakor hoče, mi smo na take čenčarije od strani župnika že navajeni in nas tudi sedaj nič ne motijo. Ljudje božji! odprite vendar enkrat oči in prišli boste gotovo vsi do prepričanja, da duhovniška politika ni nič drugega kakor zapeljivost. Župniku Šasliju pa svetujemo, naj vendar že neha s svojimi čenčarijami, sicer se mu lahko zgodi, da njegovih čenč ne bodo poslušali več niti njegovi dosedanji pristaši.

DNEVNE VESTI.

Od jutri naprej se bo prodajalo posamezne izvide „Jutra“ po 6 vinarjev, ker pri sedanji ceni nam ni mogoče izvesti onih reform pri listu, ki jih smatramo za potrebne. Pri posameznem izvodu se to neznatno povišanje cene ne bo niti poznalo, naši prejemki bodo pa veliko večji in nam bo mogoče list zboljšati. Hočemo dati slovenskemu občinstvu dober neodvisni politični dnevnik, kar je pa pri sedanji nizki ceni nemogoče. Naročnina ostane dosedanja.

Našim ljubljanskim p. n. naročnikom! Kakor smo že v včerajšnji izdaji poročali, zahteva reforma, ki jo nameravamo uvesti pri listu, da povišamo naročnino listu v podrobni razprodaji od 4 na 6 vinarjev. Prvo reformo bomo izvedli s tem, da se pričnemo zopet s karikaturnimi intenzivneje baviti, kot je bilo to dosedaj mogoče. Drugo reformo za Ljubljano in Kranjsko smo deloma že v zadnjem času ob priliki preuredili naše ljubljanske podružnice izvajali. In sicer na ta način, da smo skušali se v prvotni izdaji ljubljanskega „Jutra“ zanimati specijelno tudi za razmere v Ljubljani in na Kranjskem sploh, tako da smo skušali postaviti vsakogar na laž, ki je trosil vesti, da je „Jutro“ sedaj le še tržaški list. Ta svoj namen hočemo odslej še v večji meri izvajati zlasti za ljubljanske naročnike. Kdor pa se hoče izogniti podražanju, naj se naroči na list, naročnina ostane neizpremenjena.

Dr. Šušteršičev salon v deželnem dvorcu. Po Ljubljani se mnogo govori o dr. Šušteršičevem salonu v deželnem dvorcu. Očevici tega salona ne morejo prehaliti dragocene oprave tega salona, ki je še izza Šukljevega vladanja deželo stal denarja, katerega pa je Šukljejev naslednik dr. Šušteršič čisto po svojem in najfinjšem okusu njegove milostive kakor pravimo luksurjozno opremil in preuredil. Poznavalci takih luksurjoznih pohištev so mnenja, da je novi deželni glavar za preuredbo tega salona potratil najmanj 12.000 K. Seveda dr. Šušteršič ni bil tako neumen da bi si bil ta luksus privoščil iz svojega žepa; vsaj ima dežela dovolj denarja in „ogromna večina slovenskega ljudstva na Kranjskem z vso vmeno rada glasuje za nove, še večje davke. In če kdo nasprotno misli, da taista dežela ki nima denarja, da z malimi podporami obriše solze zapuščenih sirot, s takimi potratnostmi ne gospodari vzorno z deželnim denarjem, ta napačno, krivično sodi. Kajti z 12.000 K ali

LISTEK.

Nostradamus.

DESETO POGlavJE.

Dvor kralja Henrika.

II.

Vizija na kraljevskem dvoru.

V dvorani, ki jo je bil Pierre Lescot po renesančnem okusu preobložil s kiparskimi deli in kjer so občudovali štiri kamnate karijate, ki jih je bil pravkar dovšil Jean Goujon, je vrvela sijajna množica. Svileni jopiči, baršunasti plašči, demanti, biseri, bareti s perjanicami, zlati ročniki mečev, posejani z dragimi kamni, živahne barve teh kostumov v svoji harmonični raznobojnosti, blesk ženskih toalet, razposajena veselost, svobodnost namigljavev, naučenost atitud, razkošni okvir tega zbora — vse to je nudilo magično sliko, ki je bila

mogoča pač le na francoskem kraljevskem dvoru.

Tisti večer je šla iz rok v roke medalja, ki jo je bil kralj ukazal kovati v čast vojvodinje valentinoiške; mnogo jih je iz laskavosti nosilo to medaljo na prsih, mnogo tudi na mečevem ročniku. Medalja je nosila Dianino sliko z nadpisom: „Diana, preslavna vojvodinja valentinoiška“ v latinskem jeziku.

Nedaleč od naslanjača, pripravljene za Henrika II. je stala skupina mladih mož, oblečenih z rafinirano eleganso. Govorili so glasno, in se gvohotali na vsa usta.

„Daj, Biron“, je rekel eden izmed njih, povej mi, kaj pomeni ta „preslavna“ na medalji.“

„Dragi Tavanec“, je odgovoril vprašani, „saj veš, da ne znam grški!“

„Saj to ni grško“, je dejal mladi La Tremoille, „latinsko je!“

„Latinsko! Ej, hudiča! No, saj ravno prihaja bourdeillski župnik, gospod de Brantôme, ki nam bo razjasnil to uganko.“

Zdelo se je, da mladi župnik ki so mu veljale te besede, ne sliši dobro.

„Ohé, Brantôme!“ je zaklical Biron.

„Ali spiš?“

„Ne, messieurs“; je odgovoril Brantôme, samo gledam.“

„Ženske gleda, navihanec!“ se je zasmeljavala Tavnancev.

„On občuduje leteči škadron kraljice!“ je dodal Biron.

„Kot župnik išče greha, . . . da bi ga storil!“ je dejal La Tremoille.

„Gospodje“, je odgovoril Brantôme, „motite se. Maske gledam, nič drugega! Povsod jih vidim polno, ne da bi potreboval velikih naočnikov kakor gospod Nostradamus. Velikaše, sluge, imenitne dame in visoke uradnike, ves ta svet bi rad prej ali slej opisal v knjigi, ki me že zdaj nepopisno zanima!“

„V knjigi! Ti hočeš torej postati nekakšen Plutarh?“

„Bogme, Tavnancev, nemara imaš prav. Kajti moji knjigi bo naslov: Življenje je slavnih mož.“

„Kaj pa boš napravil z ženskimi?“ je vzkliknil La Tremoille.“

„Nje opišem v drugi knjigi, ki ji bo ime: Življenje imenitnih dam.“

„Družba se je zagrohotala. Nato je povzel Biron:

„Vse to mi še ne pove, kaj pomeni beseda „preslavna“ na novi medalji.“

V tem trenutku se je približalo družbi čudno bitje v našemjenji obleki, kakršno so nosili tiste čase dvorni norci. Bil je dolg, suh človek na slokih nogah, suhega vratu, s večnim rezanjem na obrazu, ki je spotoma stresal tisoč zvončkov in kruguljčkov, privezanih na njegovi fantastični opravi.

„Slava Brusquetu I., slavnemu norcu njegovega veličanstva“, je rekel Brantôme resnobno in se odkril.

„Pozdravljen, župnik iz stranske ulice, poslušavec pri ključnici in vohalec škandalov“, je odgovoril Brusquet. „Zakaj ste mi namignili, naj pridem bliže? Ali vas ni že dovolj norcev skupaj?“

„Brusquet, radi bi vedeli, kaj pomen

pa še malo več preurediti salon, ki je bil popolnoma v dobrem za vsakega bodočega ministra primernem stanju, to je vendar veliko bolj potrebno, kakor podpirati udove in sirote deželnih uslužbencev. Režeji lahko od gladi in pomanjkanja poginejo, salon deželnega glavarja pa mora obstati in se razvijati v novem luksusu za novega deželnega glavarja. To boste vendar videli, ali ne? Kako bi sicer sproga g. deželnega glavarja gospa Bogumila dr. Šušteršičeva v svojem črnem zametastem oblačilu „façon Reitkleid“ mogla sedeti na dragocenih mehkih blazinah in sprejemati izraze udanosti deželnih podanikov! Tega seveda navadni umrjoci ne razumijo. Za to pa kdor tega ne more od daleč razumeti, naj si od bližje ogleda ta dragoceni salon, ki bo še poznim rodovom pričal o slavi in vzornem deželnem gospodarstvu izza dobe dr. Šušteršiča kot deželnega glavarja. Salon je opremljen v belo-modrih-roza barvah, to še pristavljamo, da ga vsakdo najde, kdor ga hoče gledati.

K pojavi ubojev na Kranjskem je v tor-kovi porotni razpravi stvarno in uvaževanja vredno govoril dr. Pajnič, kot zastopnik državne pravdnosti. Povsod se je začelo spoznavati neprecenljivo vrednost človeške krvi in življenja, pri našem dobrem vernem ljudstvu pa je človeško življenje kakor muha. Uboj med našimi fanti je nekaj že vsakdanjega, že prav nič posebnega. Pa ravno taki poboji storjeni brez posebnih razlogov kažejo, kako malo vedo naši fantje ceniti najdragocenejši produkt stvarjenja, to je človek in njegovo življenje. Vsled tega trpi naš sicer pošteni narod na ugledu napram tujcem. V tem porotnem zasedanju imamo 3 slučaje uboja (ravno tako je imelo tudi novomeško porotno sodišče tri slučaje). Z obrazloženjem se bo dalo to zlo, ki je celi deželi na sramoto, omejiti, treba pa je tudi to zlo pobijati s tem, da taki slučajni ne ostanejo nekaznovani. V tem smislu je govoril g. dr. Pajnič. Ima prav! Toda tudi mi imamo prav, če če vse te kranjske poboje med fanti pripišemo na rovaše, odgovornost in vest tistih, ki imajo to „dobro verno“ ljudstvo v svojih rokah, ki imajo največji upliv nad njim, to je naša katoliška duhovščina. Ona je, ki tudi tam, kjer so ustanovili katoliško izobraževalna društva, ne skrbi za oplemenitev srca, za vgojo značaja, nego le za raznetitev v vsakem človeku spehlih slabih strasti sovraštva do svojega bližnjega. Ravno v slučajih uboja v Besnici se je pokazalo, da sega surovost ondotnih fantov tako daleč, da ji dajejo celo v cerkvi med službo božjo duška, na način, ki jasno dokazuje, da je srce našega dobrega vernega ljudstva prazno prave vere, in da vsa tista od klerikalcev tolikajni slavljena „globokovernost“ v dejanju ni nič drugega, kakor zgolj formalnost sama vnanja navidezna „pobožnost“. Ker kako bi sicer pravi kristjan katerega šele in ravno ljubezen do bližnjega označuje za kristjana mogel tudi brez pravega povoda človeka, svojega bližnjega pobijati kakor se pobija živina iz razlogov potrebe? Ima pač pokojni sociolog Gumpłowicz še vedno prav: v boju, v klanju med seboj se je pričela človeška družba, se razvija in se bo končala. Kanibalizem je v dobi 20. stoletja civilizacije zadobil le pri olikani družbi nove oblike, v bivstvu pa je ostal neizpremenjen kakor je še danes med našimi kmečkimi fanti in kakor je bil pred milijon leti med prvimi ljudožrci.

Tiskovni pravdi ki sta bili določeni za sredo 28. februarja, sta odpadli, ker sta obtožena učitelj. Gartner in urednik Štefe zadevo še pred razpravo poravnala.

Škofovo glasilo preganja ljubljanske „Megle“ in sicer radi kritike, ki jo je „Megla“ razpršila o občnem zboru bivše c. kr. kmetijske družbe. Hočemo počakati, da se gospoda med seboj pogovori.

Več dopisov iz Ljubljane in Novega mesta smo morali radi konfiskacije tor-kove

beseda „preslavna na medalji vojvodinje Valentinoviške.“

„Preslavna? Clarissima? Oh, to je superlativ. Zapomnite si, gospodje, da so superlativi izumljeni za kralje, ministre in tepece. „Clarissima“ je nezmysel. Napaka je v tej besedi; ena črna je preveč. Izbršite črko „l“, pa dobite „carissima“, to je predraga.“

„Bravo!“ so vzkliknili mladi možje. „Carissima, predraga kralju . . .“

„In Franciji!“ je dejal Brusquet. „Vprašajte rajši gospoda velikega zakladnika . . .“

„Oh,“ je rekel La Tremoille, „glejte našega prijatelja Rolanda de Saint-André. Eh, Saint-André!“

„Kako je bled! Odkod prihaja? Že štirinajst dni ga ni bilo na izpregled.“

„Gospodje,“ je dejal Brusquet, „mladi Saint-André, sin našega vrliga maršala de Saint-André, se je vojskoval kakor njegov oče ali sire de La Dalice. Toda revše ubogo se je vojskovalo z ženskimi, pa ga je morala katera usekniti, da mu je tekla kri iz nosa, ali pa je bil kak bud prsni nahod.“

„Norec, drži jezik na zobmi!“ se je zadržal Roland de Saint-André in stopil bliže. „Gospodje, ta stvar je izvita iz trte. Imel

številke odložiti. Pride vse na vrsto. Prosimo potrpljenja!

Občni zbor društva za zgradbo „Sokol-skega doma“ v Šiški se vrši v nedeljo, 3. marca ob 3. pop. v gostilni „pri Ančniku“ v Spod. Šiški. Spored: Nagovor. Poročilo tajnika in blagajnika. Volitev odbora. Slučajnosti.

Društvo za raziskovanje podzemskih jam v Ljubljani priredi v „Mestnem domu“ dne 1. marca ob polu 8. zvečer predavanje. Predaval bo društveni tajnik dr. Cerkl in projekciral skioptične slike.

Dve čudni porotni obsodbi sta se izvršili v torek pred ljubljanskim porotnim sodiščem. Kakor smo že poročali, so se fantje v Sp. Besnici med seboj stepili in sicer na tak način, da po izpovedbah med seboj si nasprotujočih prič ni drugega jasno, kakor da se je vršil čisto navaden fantovski pretep. Pri tem spopadu je Jože Papler najpreje napadel obtoženčevega brata. Ko je tega izpustil ter se obrnil proti drugemu bratu obtožencu Kalanu, je ta pariral napad s tem, da je s kolom zamahnil proti napadalčevi glavi, ne da bi bil vedel kdo je. Ranjeni Papler je potem še hodil okrog, še le čez 2 tedna prišel v bolnico kjer je po preteku 3 mesecev umrl. Porotniki so vprašanje na prekoračenje silobrana soglasno zanikali, potrdili pa soglasno glavno vprašanje na uboj. Vsled tega je bil Kalan obsojen na 3 leta težke ječe, a poleg tega je moral prebiti skoro pol leta v preiskovalnem zaporu. To je za posledice pretepa, ki ga je umrl Papler sam povzročil gotovo huda, kot pravimo, eksemplarična kazen. Ako temu slučaju nasprotno primerjamo slučaj drugega uboja, ki se je razpravjal istega dne popoldan, pred istimi porotniki in senatom, vidimo: Obtoženi Janez Šiler je svojega prijatelja Janeza Šihlerja brez vsakega povoda z nožem zaklal, ko ga je sunil v trebuh, vsled česar je Šihler le čez 2 dni umrl. In ta Janez Šiler je bil obsojen le na 2 leti in pol težke ječe. Biležimo to razliko, ker se o nji mnogo govori, brez vsakega komentarja.

Prvi slovenski oratorij. Glasbena Matica se z veliko vnemo pripravlja, da dostojno in z lepim vspehom izvede prvi slovenski oratorij P. H. Sattnerja, dosedaj največje in najzanimivejše slovensko izvorno delo. Pevski zbor, ki je že mnogim domačim in tujim skladbam pripomogel k popolnemu vspehu, hoče z navdušenostjo domačemu delu zagotoviti kar najsijajnešo veljavo. V mogočnem številu — blizo 250 pevk in pevcev — se vdeležuje z vso požrtvovalnostjo in velikim veseljem pevskih vaj pod vodstvom koncertnega mojstra Hubada.

Slovensko gledališče v Mariboru. Dramatično društvo predstavlja dne 4. sušca zvečer v „Nar. domu“ krasno ljudsko igro v 3 dejanjih „Kmet in grajščak“. Pri predstavi svira pomnoženi orkester glasbenega društva, kateri bodo nudil pri tej priliki lep, izbran koncertni užitek, na kar posetnika našega gledališča še posebno opozarjamo.

Prvi hrošč — oznanjevalec spomladi. Gospod Ladislav Čargonija, naročnik našega lista je uredništvo naše podružnice v Ljubljani v torek 27. februarja iznenadil s prvim hroščem, ki ga je dobil v nekem grmu za Bežigradom na Dunajski cesti. Hrošč je popolnoma izraščel in po njegovem živahnem gibanju soditi, se tudi v ječi prav dobro počuti. Če se že sedaj hrošči dobe, potem čas ni več daleč, ko postane ta prva izrednost prava nadlega kmetovalca.

Vlomi. — Dne 23. t. m. je neznan tat vlomil v pritlično stanovanje nadpoštarija v postajnem poslopu v Spielfeldu nad Mariborom. Okna so bila do 5. ure zvečer odprta, česar se je vlomilec takoj poslužil in splezal v sobo. Toda mož ni imel pri svojem poslu sreče. Ko si je nabiral razne dobre stvari, je bil pri poslu zasačen. Radi

sem posla s pravimi razbojniki, in malo je manjkalo, da me ni zaklal poveljnik nekake „Lilije“, ki hočem zahtevati od kralja njegovo glavo.“

„Povej, povej, kako je bilo!“ so vzkliknili mladi gospodje.

„Razbojniku je ime Royal de Beaurevers. Okolnosti pa so bile takšne . . .“

„Ah, milost božja!“ je zavekal Brusquet in jel hoditi po rokah, „primite razbojnika! Držite Royala de Beaurevers! . . .“

„Monseigneur vojvoda Guiški!“ je kriknil heralt z glasom trobente. „Dajte prostor monseigneurju Guiškemu! . . .“

„Moška artiljerija!“ je zalajal Brusquet in se postavil zopet na noge. „Ali z drugim imenom, gospod Brazgotinski!“

„Monseigneur kardinal Lotarinski!“ je kriknil heralt. „Prostor monseigneurju Lotarinskemu! . . .“

„Kanoniki svete Cerkve!“ je zarezal Brusquet. „Bežimo, bratje!“

In jo je odkuril, zvenkljaje s svojimi kraguljčki, zdaj po štirih, zdaj po dveh.

„Gospod maršal de Saint-André! Gospod konetabel de Montmorency! Messire veliki profos baron de Roncherolles! Messire de l'Hospital! Gospod kancelar Olivier!“

tega se je skrivil pod posteljo. Nadpoštar je takoj brzojavil v Arnovž in v Št. Ilj v Slov. Goricah, nakar se je orožnikom vložila posrečilo aretirati. Našli so pri njem vse pokradeno blago. Odvedli so ga v zapor v Lipnico. — Pred kratkim so neznan tati vlomili v kopaljšče „Diana“ na Bregu pri Celju in pokradli več perila, glavnikov in zrcal.

Zastropljeni otroci. Otroci kmeta Wörlerja iz Obrajne pri Radgori so našli doma škatljo arzenika in strup pokusili. Dva sta se takoj zgrudila mrtva na tla, tretji pa je v smrtni nevarnosti.

Samomor. Stražnik nemškega kopaljšča v Ljutomeru se je v bližini kopaljšča dne 25. t. m. obesil.

Svojega prijatelja z nožem zaklal.

Izpred ljubljanske porote 27. februarja.

Ob 4. popoldne se je razpravljala drugi slučaj uboja v Sr. Bitnjah pri Kranju. Slučaj je prav zverinski, a ob enem jako žalosten. Brez vsakega povoda je hudodelstva uboja

obtoženi Janez Šiler

z nožem zaklal svojega prijatelja Janeza Šihlerja.

Janez Šiler 28 let star, mlinarski delavec, doma iz Sr. Bitenj, samski, zadnji čas v službi v Majdičevem mlinu, sin kajžarja. Njegovi starši so imeli 15 otrok, med temi jih je 8 umrlo. Je kratkoviden, razborit in piže ga rad.

Že meseca avgusta je svojega tovariša v Majdičevem mlinu, Janeza Kunstla zaradi malenkosti z odprtim nožem suval v stegno.

Krvavi bal.

V nedeljo po svečnici je bil v Vindišerjevi gostilni v Bitnjah bal. Prišlo je tja več fantov in tudi odraslih domačinov. Šiler je bil v družbi kakih 16 fantov. Bal pa so pričeli s kuhanim žganjem; kar cel pisker so ga imeli pred seboj; bil pa je bolj „švoh“ kot to izpove Marija Šihler, ki je fantom žganje kuhala. Po šnopsu so prešli na vino. Pili so ga po štefanjih; kakih 10 štefanov so ga „podrli“. Pri plesu pa je prišlo do prepira med fanti. Med splošnim ravsom je Šiler zapustil tovarišjo in se napolnil proti vratom. Še popreje pa so šli nekateri fantje, ko so videli, da zna priti do kaj hujšega, po Janeza Šihlerja, nečaka gostilničarke. Šihler je bil preje tudi v družbi med fanti; s Šilerjem, s katerim sta bila vedno prijatelja, sta izpočetka tudi na tem balu pila v posebni sobi vino in se čisto lepo razgovarjala. Pred nastalim ravsom pa je bil zunaj. Ker so mislili, da bo on razburjene fante pomiril, so šli ponjga.

Šihler se je takoj odzval temu klicu. Rekel je še gredoč, da jih bo že pomiril.

Z odprtim nožem v trebuh.

Komaj je Šihler odprl vrata in na pragu stoječ proti fantom izgovoril: „Prijatelji si bodite, ko je tako fletno! Že je dobil sunek

z nožem v trebuh.

Sunil ga je njegov prijatelj Janez Šiler, ne da bi imel količjak povoda za svoje dejanje. Šiler je potem zbežal proti domu, Šihler za njim. Šihler pa ni prišel daleč. Začel je izkravavati in se zgrudil, našli so ga nezavestnega.

Storilec je tajil dejanje. Še le ko je zaklani Šihler na smrtni postelji pod prisego izpovedal, da ga je Šiler zaklal, je Šiler svoje dejanje priznal.

Obtoženec prizna

tudi pred poroto svoje dejanje. Zagovarja se, da je bil v tistem trenutku jezen, ker je Jankovič njegovega brata napadel. Zagovornik dr. Frlan skuša dejanje omiliti s polno pijanostjo ter nenormalnostjo obtoženca.

Ker so porotniki 1. glavno vprašanje na uboj potrdili z 9 glasovi da, je porotni senat

Janeza Šilerja

obsodil na 2 in pol leta težke ječe, tudi ima plačati pogrebne stroške v znesku 180 kron. S to kaznijo ob enem je strnjena tudi kazen zaradi telesne poškodbe, ki jo je Šiler kakor zgorej omenjeno prizadel Kunstlu že popreje.

Obsojeni Šiler je kazen takoj nastopil.

Pri razpravi je bila polna dvorana poslušalcev.

Slovensko deželno gledališče v Ljubljani.

José Echegaray: Blaznik ali svetnik.

(Premijera v torek, dne 27. t. m.)

Svetovno znani španski dramatik José Echegaray (izgovori: hozé ečegaráj) je odkril v sebi dramatični talent šele l. 1774. Že poprej se je bil pa izkazal kot znamenit matematik in pisatelj matematičnih del, po revoluciji l. 1868. pa kot vpliven politik, ki je postal l. 1873. naučni minister.

Kot dramatik pa je Echegaray pričel novo sijajno dobo v španski literaturi; plovil: pisatelj je do danes že napisal do 50 dram, ki so zgrajene s točnostjo matematika trdno in sigurno, pri tem pa polne lirskih lepote in zasnovane z bujno fantazijo.

Kar se „šole“ tiče, je romantik, ki se drži Calderona in ob enem moderan realist, ki rešuje najtežje in najbolj zamotane probleme sodobnega socialnega življenja. Vidi se mu pa, da je matematik, ki je navajen računati z abstrakcijami; njegove osebe so včasih le predrzno skonstruirane količine, ki jih je avtor rabil za svoje konkluzije, manjka jim prave živjenskosti, mesa in krvi, oživlja jih le ideja. Svetovno znan in slaven je postal Echegaray, ko je dobil Noblovo nagrado za literaturo.

Poleg tragedije „El gran gal-otto“ (Veliki žvondnik t. j. opravljiva človeška družba), ki smo jo že videli na slov. odru, je „O locura o santidad“ (Blaznost ali svetlost) pesnikovo najslavnejše in, kakor se splošno sodi, njegovo najboljšo delo; obe drami sta pisani v verzih, prevajata se pa navadno v prozi.

Ta pretresujoča drama nam kaže strašen konflikt v duši glavnega junaka don Lorenza: ko izve da ni pravi sin starišev, ki so mu zapustili milijonsko premoženje, ga hoče v svoji tankovestnosti dati pravim dedičem. Toda tu mu stoji nasproti sreča srčno ljubljene hčerke Ines in vse rodbine. Strašni duševni boji in nastopi s svoji spravijo Lorenza na rob blaznosti. Njegova lastna žena, zarobenec njegove hčere, hišni zdravnik in prijatelj Tomas — vsi so trdno prepričani, da je v resnici blazen. To je ob enem za rodbino prav praktičen izhod: ostane jim premoženje.

Edina svetla točka v drami je čista, nedolžna Ines, ki kliče za očetom, ki ga peljejo v blaznico: „Oče, jaz te rešim“. — In s to nadejo končuje pretresljiva igra.

Kar se pa predstave same tiče, nismo mogli biti z njo zadovoljni; igra bi zahtevala virtuoznega in popolnoma gladkega igranja vseh sodelujočih. Žalibog pa ravno nosilec glavne, v resnici nad vse težke in naporene vloge don Lorenza, ni svoje vloge dovolj znal, da bi bil mogel izdelati vse podrobnosti; edino v zadnjem, naefektnejšem dejanju je g. Verovšek, to se mu mora priznati, pokazal svojo moč in kaj da zna. Ko bi bil vseskozi tak, bi bila igra prodrla, tako pa je le zadnje dejanje učinkovalo.

Tudi vloge deloma niso bile v pravih rokah. Kako pride heroina ga. Šetrlilova do vloge nežne, naivne Ines? To bi bila vloga za gđ. Wintrovo; igrala je pač kar je najbolje mogla, a vse zaman, ta vloga ji ne leži. Najboljša je bila pač ga. Danilova kot stara umirajoča Ana. G. Skrbinek je vlogo dr. Tomasa igral izvrstno in je bil najboljši poleg ga. Danilove. Prav dobrsta bila tudi g. Šimacek kot Eduardo in g. Bukšekova kot njegova mati, vojvodinja. Gd. Juvanova se je v vlogi Lorenzove žene trudila po svojih močeh, a vlogi odločno ni bila kos. G. Danilo je izvršil svojo majhno vlogo dobro. Pozabiti tudi ne smemo gđ. Drenovca in gđ. Pečka ki sta bila prav fina blazniška strežnika.

Gledališče je bilo zelo slabo obiskano, prva dva akta nista mogla občinstva ogreti, pač pa je fasciniralo zadnje.

— n.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Pulj, 28. febr. V zvezi z drugimi aretacijami je bil danes zjutraj aretovan tudi vodja knjigovodskega urada na puljskem magistratu Giacomo Fillinich. Zatrja se z gotovostjo, da bo vse uradništvo, ki je pri knjigovodstvu in mestni blagajni zaposleno, v najkrajšem času aretovano. Nekoliko teh je že pobegnilo, bržkone v Italijo.

Pulj, 28. febr. „Giornaletto“ ostro napada vse aretirance, ter pravi, da so bili nasprotniki liberalno nacionalne stranke (recte kamore), ki je vladala na magistratu v Pulju.

To pa ni v stanu povrniti tej razvpiti stranki dobrega imena.

Pri prihodnjih občinskih volitvah prodre brezdvomno združena gospodarstva lista, to je, Hrvatje, kandidati monarhista in Nemci. Pred časom sta dva aretovani ustanovila radikalen tednik, v katerem sta ostro napadala deželni odbor. To pa je bil dogovorjen manevar, da se zaslepi javnost. Na te dogovorjene napade se sedaj sklicujejo kamoristi, hoteč vreči krivdo na aretovane.

Dunaj, 28. febr. Danes zjutraj sta bila pri ministrskemu predsedniku grofu Stürgkhu deželni glavar istrski, dr. Rizzi, in dež. odbornik Salata, ki sta na dolgo konferirala z grofom Stürgkhom o znani zadevi razpusta puljskega občinskega sveta in o neredih v mestnih blagajnah. Ministrski predsednik je bil že od notranjega ministra dobro informiran o celi aferi in je ovrgel mnenje izraženo po dr. Rizziju in dež. odb. Salata, češ, da je vlada nastopila v juridičnem zmislu rečeno, ko bi ne zaupala deželnemu odboru

istrskemu, ter izjavil, da osrednja vlada želi, da sodeluje pri rešitvi te krize tudi deželni odbor istrski sporazumno z vlado, dokler ne bo občina imela novega občinskega sveta.

S tržaškim c. kr. namestnikom princem Hohenlohe je telefonično govoril o zadevi; ter dobil utis, da je imel deželni odbor resen namen zadevo rešiti, vendar pa je morala vlada poseči vmes vsled kršenja avtonomne oblasti bivšega občinskega sveta v Pulju. „Correspondenz Bureau“ bo še tekom dneva dementiral vest, ki meče čudno luč na istrski deželni odbor, in ki je bila včeraj objavljena.

London, 28. febr. Vladni načrt pomirjenja v zadevi stavke premogarjev je bil predložen delegatom delodajalcev in delojemalcev, ni pa še predložen javnosti, ni še nič gotovosti, da bi se dosegel sporazum.

London, 28. febr. Juansikaju je bila predstavljena deputacija, ki mu je izročila dekret izvolitve predsednikom. Juansikaj je izjavil, da pride čim mu dovoli čas v Nanking, priseci na republikansko ustavo.

Dunaj, 28. febr. Juvelirju Albert Löwyju, ki se je vrnil danes zjutraj iz Pariza, je bila ukradena torbica, v kateri je bilo za 250.000 K dragocenosti. V Solnogradu je še imel torbico, od tam naprej se je vozil sam v kupeju. Sprevodnik izjavlja, da ni videl nikogar vstopiti.

Černovice, 28. febr. Danes zjutraj se je tu zrušil balkon mestne hiše. Ranjen ni nihče. Pročelje palače je dobilo velike razpoke.

Belgrad 28. febr. Po dolgotrajnih pogajanjih med naprednjaki in nacionalisti, je bil sklenjen dogovor, ter bodo skoro v vseh volilnih okrajih nastopili kompromisni kandidati. Obe stranki, ki sta imeli dosedaj v skupščini 27 poslancev, upati, da dosežete velike vspehe.

Razne vesti.

* **Tovarna v plamenu.** V Rigi na Ruskem so zgorle tri kurilnice in strojni oddelek vagonске tovarne „Phönix“. Škoda znaša na 100.000 rubljev.

* **Dva umora v Abesiniji.** „Neue Freie Presse“ poroča iz Abesinije, da sta bila dva avstrijska podanika in sicer Madžar Thorma in neka gospa Duška, ki sta se nahajala v Gjadnu u Abesiniji na lovu, umorjena. Vest je došla pred 14 dnevi iz Hararja in se potrjuje sedaj s tem, da je razglasila abesinska vlada nad premoženjem obeh umorjencev, javno dražbo.

* **V snežnem viharju.** Vsled snežnega viharja v guberniji Omsk na Ruskem je te dni zmrznulo 222 ljudi.

* **Zastrupljenja v podčastniški šoli.** V podčastniški šoli v Potsdamu pri Berlinu, je v soboto po večerji 75 oseb zbolelo za zastrupljenjem.

* **Slikar Skell.** Bavarski pokrajinski slikar Skell je te dni umrl v Monakovem v starosti 74 let.

* **Afera Sičinski.** Jetniški paznik Izidor Tarnowski, ki je bil radi bega morilec Sičinskega kaznovan na tri leta težke ječe, je bil proti kavciji 2000 kron izpuščen na svobodo. Ker je sedaj njegov prijatelj to kavcijo preklical, so Tarnowskega takoj zopet aretirali in odpeljali v ječo.

* **Prazgodovina trte in vinoreje.** O tem predmetu je priobčil g. Albert Stummer v časopisu „Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien“ velezanimivo razpravo, iz katere posnamemo sledeče. Najstarejši sledovi trte izvirajo iz terciarne dobe in to ponajveč samo listi trte. Take liste so našli dosedaj samo v pokrajinah Toskana in Pijemonta v Italiji. Naša trta se je nedvomno razvila iz divje. Kje in kdo jo je prvič oplemenil in kultiviral, tega ni moči dognati. Po raznih okolnostih pa se domneva, da je prednja Azija domovina trtne kulture. Da je bila kultura trte v Egiptu že okoli leta 3500 pr. K. na visoki stopinji, se razvidi iz staroegipčanskih podob in napisov na zidovih, v grobnicah in hišah. Kar se Evrope tiče, je bila razvita vinoreja v prazgodovinski dobi samo po južni Evropi. Na Grškem se začenja kultura trte najpozneje okoli polovice drugega tisočletja pred Kristom. Od tam se je razvila vinoreja po današnji Francozki. Vinoreja v stari rimski državi se je razvila popolnoma neodvisno od grške in je stala na tako visoki stopinji, da temelji na njej še danes naša kultura trte. Veterani rimskih legij so raznesli to kulturo tudi po naših vinorodnih krajih in tako se more trditi, da so bili stari Rimljani prvi gojitelji vinske trte v naših deželah.

* **Lastni oče ga je umoril.** V nizozemskem obmejnem mestu Beeh so našli v bližini nekega gozdiča neko sedemletno deklico mrtvo. Umora je bil osumljen neki delavec, ki se je nahajal večkrat v družbi z

umorjenim otrokom. Toda policiji se je dogodek vendar zdel zelo sumljiv radi tega, ker so policijski psi vedno obstali pred hišo starišev umorjenega otroka. Iz izpovedi bratov in sester umorjenega otroka se je izkazalo, da je oče deklico pretepel zato, ker je prišla prepozno domov. Otrok je pobegnil z doma, nakar ga je oče zasledoval, a prišel konečno sam domov. Splošno se domneva, da je otroka umoril lastni oče. Stariši umorjenke so že aretirani.

* **Pozabljeni testament.** Neki prijatelj knjig je dobil v neki pariški trgovini starin jako zanimivo stvar. Kupil je namreč za 10—15 vinarjev neki denarni katalog. Ko je zvezek doma natančno pregledal, je našel v njem kuverto z naslovom: „To je moja oporoka“. Ko je odprl kuverto, je dobil v njej na svoje veliko začudenje oporoko pred par leti umrlega slavnega krojača Rotyja. Poizvedbe so konstatirale, da je to v resnici prava oporoka Rotyja. V svoji oporoki je Roty odredil, da ne sme nad njegovim grobom nihče govoriti. Ker je za oporoko zgubil, oziroma vsled pozabljenosti utaknil v imenovani katalog, je niso mogli najti in tako se je zgodilo, da je nad njegovim grobom govorilo kar osem govornikov.

* **Gostilničarstvo na Pruskem.** Kakor je posneti iz sestave statistične korespondence v časopisu kr. pruskega statističnega deželnega urada za l. 1909. so našli na Pruskem v tem letu skupaj 220.378 stalnih ali samo začasnih, pri izrednih prilikah obratovanih gostiln in krčm. V tem številu so že vsote tudi pravice prodajanja žganih pijač in špirta na drobno. Leta 1908. je bilo 218.144 koncesij. Od teh jih odpade 115.629 na mesta. V 8883 obratovališčih so se prodajale samo brezalkoholne pijače. Izmed stalnih obratovališč jih 8367 ni prodajalo nikakih opojnih pijač in sicer v mestih 5571, na deželi 2659. Opojne pijače so se točile v 194.302 obratovališčih. Brezalkoholne gostilnice tvorijo torej le malenkosten del obratovališč.

* **Vajenec — trikratni morilec.** V Marvi na Ruskem je 17-letni krojaški vajenec Bals ubil s sekuro svojega mojstra, njegovo gospo in še svojega tovariša vajenca, nakar se je sam javil policiji. Kot vzrok trikratnega umora je vajenec navedel kruto postopanje ž njim in preslabo hrano.

* **Vlak ga je povozil.** Ko je šel v ponedeljek v tli na južnem Tirolskem neki kmet z vpreženim vozom čez železniški tir, je v tem trenutku pridrjal vlak, ki je povozil njega in oba vprežena vola. Vsi trije so obležali na mestu mrtvi.

* **Boji s cigani.** Že približno teden dni vznemirja v okraju Fulda na Nemškem vso okolico neka ciganska tolpa. Trije voditelji te bande so izvršili že več umorov. 24-letni cigan Viljem Ebender je na javni cesti ustrelil nekega orožnika, ki ga je hotel aretirati. Nato je cela banda nenadoma zginila brez vsakega sledu, v kratkem pa se zopet pokazala v okolici Fulde. V Fritzlarju je prišel cigan Ebender s svojim očetom radi konjske kupčije v navskriž, vsled česar ga je javno zabodel na trgu. Morilec je všel s svojimi tovariši v gozdove. V neki vaški gostilni so srečali orožnika. Ko so ga zagledali, so prišli za orožje, katero so imeli skrito pod obleko, nakar je prišlo do prave bitke. Na tle mesta je došlo še več drugi orožnikov, ki so piskočili svojemu tovarišu na pomoč. V boju je bil en orožnik nevarno, več pa lahko ranjenih. Cigani so se nato podali v gozdove, kjer so srečali gozdarja, katerega je Ebender na mesto umoril. Vsled vseh teh strašnih dogodkov, je bilo alarmiranih 60 topničarjev. Toda cigani so zbežali med tem v Weimarske gozdove, kjer so napadli nekega kmeta in ga z dvema strelji nevarno ranili. Odtu so se vrnili v Fuldo, kjer je bilo že preje aretiranih več cigank. Ker je obstala bojazen, da bodo cigani skušali svoje tovarišice oprostiti, so jetnišnice v Faidi zastražili orožniki. Cigani so med tem ponoči nadlegovali kmete in jih prisilili, da so jim dali dovolj živeža in denarja. Da napravi vlada konec ciganskemu terorizmu, je sedaj vse bližnje gozdove zastražila z vojniki.

* **Vseučilni nemiri v Petrogradu.** Na petrogradskem vseučilnišni so zopet zbruhili nemiri. Več tisoč dijakov energično protestira proti postopanju naučnega ministra, ki hoče avtonomijo vseučilišč še bolj omejiti. Policija je dosedaj aretirala že nad 200 dijakov.

* **Radi špijonaže** V Stanislavu je bila aretirana zakonska dvojica Nikolaj in Ana Kowicki radi vohunstva v korist Rusiji.

* **Umor in samomor.** Dragonec Ivan Lazar iz Zagreba je včeraj na ulici ustrelil svojo ljubico s samokresom in nato izvršil še samomor.

* **Ker ga ni hotela poročiti.** 65-letni tvorniški delavec Hirschmayer iz St. Pöltna je ustrelil na svojo ljubico, ki ga ni hotela poročiti in jo lahko ranil. Nato je hotel izvršiti samomor, kar se mu pa tudi ni posre-

čilo. Konečno se je skušal obesiti, pri čemur so ga pa njegovi tovariši še v pravem času opazili in izročili policiji.

* **Na smrt obsojena.** Pred plzensko poroto se je te dni zagovarjala 73-letna Marija Buril radi umora svojega soproga, katerega je dne 16. januarja t. l., potem ko je ž njim živela skupaj že 40 let, umorila s sekuro. Porotniki so enoglasno potrdili vprašanje glede krivde umora, nakar jo je porotno sodišče obsodilo na smrt na vešala. — Obsojenka je obsodbo sprejela popolnoma hladno.

* **Osem otrok zastrupil.** Smrt osmih otrok, ki so umrli v broklinski bolnici vsled zastrupljenja, vzbujajo po vsem Broklynu veliko senzacijo. Po 10 urnem zaslišanju je v bolnici zaposlena služkinja Ankers priznala, da je izvršila zastrupljenje. Več ur je dokazovala svojo nedolžnost, konečno pa je vendar udala. Vzrok njenega strašnega dejanja je bil spor z osuami bolniškimi strežnicami. Te so namreč jako slabo ravnale ž njo, vsled česar se je hotel nad njimi maščevati in zvrniti krivdo zastrupljenja otrok nanje.

* **Zdravnik, ki se sam operira.** Iz New-Yorka se poroča: V ameriških časopisih se sedaj silno mnogo govori in piše o nekem premetenem poskusu zdravnika in prvega kirurga mestne bolnice u San Francisku, dr. Bertrama Aldena. — Imenovani zdravnik je pred par dnevi poskusil na samem sebi operacijo slepega črevesa in bi operacijo gotovo tudi končal, ako mu ne bi tega preprečili njegovi tovariši. — Dr. Alden zatrjuje, da je hotel s svojim korakom dokazati, da anestezija hrbtnega mozga, katere se je posluževal, nikakor ne uniči čutov in da se lahko vsak spretni in bladnokrvni kirurg sam operira.

* **Ameriške aretacije.** New-York ja največje ameriško mesto po številu prebivalstva in tudi po številu aretacij. — V l. 1911. je prišlo na vsakega 31. prebivalca po ena aretacija. — Leta 1911. je bilo aretiranih okoli 153.700 ljudi. Mesto Cleveland šteje 561.444 prebivalcev in pride na vsakega 39. človeka po ena aretacija. Lansko leto je bilo v tem mestu 9616 aretirancev. Se pa že po številkah vidi, da je Cleveland moralnejše mesto kot New-York ki je v tem oziru svarilen vzgled vsem ostalim mestom. — Toda kdor pozna način ameriških aretacij, ta se ne bo čudil, če je bilo v New-Yorku od 153.700 aretirancev brez kazni odpuščenih 62.228. Istotako je bilo v Clevelandu od 9516 aretirancev odpuščenih brez vsake kazne 5549 oseb. — Star pregovor pravi, da kdor ni bil vsaj enkrat v svojem življenju v Ameriki aretirán, ne more postati pravi ameriški državljan. Nekateri se tega izreka tudi drže.

* **Sumljiva milijonarska dobrosrčnost.** V Ameriki je sedaj že toliko milijonarjev, da si je ležko pridobiti vpoštevano ime med svetom. A kljub temu si želi vsak razglasiti svoje ime in naznaniti svetu, na kak način je nabasal polne vreče denarja. — Saj radodarni milijonarji niso, ampak senzacij željni, da se o njih kolikor mogoče veliko govori in piše. Zato poskušajo vsakovrstne eksperimentacije, katere rodi njihovo podlo domišljavo častihlepe. Marsikdo se seveda pri tem silno osmeši. Tako je v letošnji hudi zimi iznašel v Čikagi bogataš J. S. Templeton nove vrste dobrosrčnost. Res je, da je bila letošnja zima v Ameriki tako strašna, da je ljudstvo že 41 let ne pomni, vendar je Templeton ni pravilno pogodil. Bil je od dobrosrčnosti tako nadahnen, da je napolnil velikanski avtomobil z gorko kavo in jedilom osebno delil porcije javnim siromakom na ulici — policajem, ne pa resničnim siromakom. ki v resnici tpe glad in pomanjkanje. Policaji so z zadovoljstvom uživali milijonarjeve darove in hvalili njegovo usmiljenje. S prvim nastopom je razdelil 800 porcij kave in ravnoliko mleka. Delil je trikrat po 800 kav, ampak osmešil se je 800 krat 800. Vsi listi so se norčevali iz milijonarjeve usmiljenosti, ki je delil usmiljenost med ljudmi, ki imajo dobre plače in dobro obleko, jih ne zebe in ne trpe nobene lakote. Oni reveži, ki žive brez dela in hrane in obleke v mrzlih kotih, teh usmiljenost ni videla, ampak milijonar je delil tam, kjer ga je ljudstvo na javnih ulicah lahko občudovalo.

* **Moč življenja.** V mestu New-York v Ameriki uživa že par dni sladkobo zakonskega življenja, zakonska dvojica 70-letna krepostna Rebeka Withan in 20 letni mož Fran Krane. Rebeka Withan ima iz prvega zakona 40 letnega sina in 50 letno hčerko.

Možitev stare vdove je zelo zanimiva, kajti ona si ni brez truda dobila drugega moža. Inserirala je v nekem zelo razširjenem ameriškem listu, da izroči onemu značajnemu mladeniču, ki bi bil pripravljen iz čiste ljubezni stopiti ž njo v zakon, 500 dolarjev. Oglasil se je 20 letni Krane in poroka je bila izvršena kljub vsem prošnjam njenega sina in hčerke. Novi mož je dobil po poroki 500 dolarjev, katere sme svobodno udušiti. Možak misli po udušenih stotakah takoj nastopiti razporoko.

Mali oglasi.

Službe išče mlad mož pošten priden, marljiv, pri kaki trgovini ali kje drugod, kod skladiščni paznik ali kaj podobnega, prejme pa tudi vsako drugo službo. Nastop lahko takoj ali pozneje. Naslov pove Upravništvo Jutra.

Akademično izobražen gospod želi korespondence z gospodično iz dobre rodbine. Pod „Filozof“ glavna pošta, Trst.

Antikvarno kupim Vošnjak, Spomini II del (Izdala „Matice Slovenske“) broširano. — Knjigarna Schwentner v Ljubljani.

Proda se čisto nova puška dvocevka, najmodernejši sistem za brezdimni smodnik in kopirni aparat za pisa. — Več pove uprava „Jutra“ v Trstu.

Motorkolo-Puch 3/2 PH prodam za Janko Blaganje, Dole pri Litiji. skrajno nizko ceno.

Staybišče v Ljubljani v sredini mesta, na križišču dveh cest ležeče, kjer se lahko zida vila ali več nadstropna hiša se po ceni in ugodnimi pogoji proda. Kje pove uprav. „Jutra“ v Ljubljani.

Izdajatelj, glavni in odgovorni urednik Milan Plut. Tiska Tiskarna Dolenc (Fran Polić) v Trstu.

Dne 1. marca 1912 se vrši

prostovoljna razprodaja.

Prodal bom štiri lepe njive in dva majhna travnika. Razprodaja se prične ob 9. uri dopoldan.

Kupce uljudno vabi

Leopold Robaus, posestnik, Zagorje ob Savi

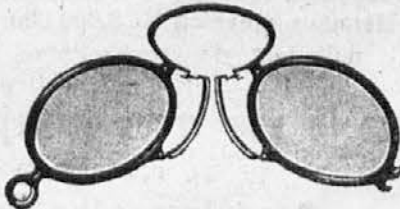
Imam več s'lo tisoč

vsakovrstnih cepljenih dreves za prodati, cene od 40 do 80 hl. Ponudbe naj se pošljejo na naslov Ivan Gerjovich veleposestnik v Dobovi ob Savi pošta in postaja.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg št. 9.

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno konces. optik in strokovnjak svoj

optični zavod,

kakor ščipalnice in očala natančno po znani stvenih in zdravniških predpisih, toplomere, zrakomere, mere za višino, daljnogleda itd. Vsa popravila izvršujem točno in solidno v svoji po najnovjšem sistemu z električnim obratom urejeni delavnici.

— — Ceniki brezplačno. — —

Veliko akcijsko podjetje

sprejme v stalno službo za Kranjsko, Primorsko, Istrijo, Štajersko in Koroško več potovalcev proti visoki proviziji, brez posebnega znanja, slovenščine in nemščine zmožni imajo prednost, bodočnost zasigurana. Ponudbe pod „Začetek“ poštno ležeče v Ljubljani.

Higijenična Trifolium 20 prodajalnih prostorov. Centrala; ulica Stadlon. Tel. 1773. Čisto domače, filtrirano mleko pasteurizirano, ohlajeno na nizko temperaturo. Najfineše čajno maslo pristno domače. Specijaliteti: Sterilizirano mleko za otroke! Naravni led v kosih in kolih iz tovarne v Banah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

r. z. z. n. z.

v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 0

brez vsakršnega odbitka.

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

Popolnoma varno naložen denar.

Rezervni zaklad: K 700.000.

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarski mojster

v LJUBLJANI

Sodnijska ulica št. 3.

Dobe se tudi izgotovljena obuvala. Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Čitajte in strmite!

600 kosov, med njimi v ognju pozlačena ura za 4 K 20 vin.

Krasna v ognju pozlačena, fina anker rem. ura s pozlačeno ploščo s številkami in 36 urnim dobrim idočim orodjem s triletno garancijo. Krasna kravatna igla z samili briljantom, v ognju pozlačen prstan si gospode ali dame, krasen collier z 150 orijentalških biserov, najmodernejši ženski nakit, krasn gumbi za manšete, ovratnike in prsa, 3% double zlato; 6 kosov pravih platnenih robcev, krasno pisalno orodje iz niklja; krasno toaletno zrcalo v etuiju, lepo dišeče toaletno milo, vezan notes, 72 angleških pisarniških peres, 20 korespondenčnih predmetov, ki so neobhodno potrebni za vsako družino. Vse skupaj, z zlato uro vred, ki je sama vredna toliko, stane samo 4 K 20 vin. Odpošilja se po poštnem povzetju po eksportni trgovini H. Spingarn. Krakov št. 328.

Pri naročilu dveh paketov dodam še lep žepni nož z dvema ostrinama brezplačno. Pri vsakem nadaljnjem paketu še en nož.

Komur ne ugaja, se vrne nazaj in je torej vsak riziko izključen. (830)

Kupujte le najboljši!

400.000 strojev v rabi.

50 imitacij.

Zastopstvo in zaloga svotovnoznanih pisalnih strojev

Underwood in L. C. Smith & Bros.

The Rex Co.

Ljubljana

Šelenburgova ul. 7 -- Telefon 38

RESTAVRACIJA

'AURORA'

Trst, ul. Carducci 13

Dobroznano tamburaško društvo

JAVOR

(prvikrat v Trstu)

koncertira vsak večer od 7. *** do polnoči. ***
— Izbran glasbeni program. —
Tamburanje in petje nar. pesmi.

KONCERT

začenja vsak večer ob 7. uri, traja do 12. ure.

Vstop prost. Vstop prost.

Za mnogobrojen obisk se triporoča

Josip Domines.

ALOJZIJ POVH

slovenski urar

Trst — Via del Rivo 26.

Dveletno jamstvo, popra vila, obisk na dom, zlato, dragulji po niski ceni.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Državni kolodvor.
Blaž, Dunajska cesta.
Sever, Krakovski nasip.
Pichler, Kongresni trg.
Češark, Šelenburgova ulica.
Dolenec, Prešernova ulica.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica.
Šubic, Miklošičeva cesta.
Župančič, Kolodvorska ulica.
Pirnat, Kolodvorska ulica.
Šenk, Resljeva cesta.
Kotnik, Šiška.
Tivoli, na želez. prel. pri Nar. domu.
Košir, Hilsjerjeva ulica.
Stiene, Valvazorjev trg.
Sušnik, Rimska cesta.
Ušeničnik, Židovska ulica.
Kleinstejn, Jurčičev trg.
Križaj, Sp. Šiška.

Wisiak, Gosposka ulica.
Kustrin, Breg.
Tenente, Gradaška ulica.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Sitar, Florjanska ulica.
Blaznik, Stari trg.
Nagodè, Mestni trg.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Treo, Sv. Petra cesta.
Kušar, Sv. Petra cesta.
Podboj, Sv. Petra cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Bizjak, Bohoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Svetek, Zaloška cesta.
Jamšek, Tržaška cesta.
Štravs, Škofja ulica.
Likar, Glince.
Strkovič, Dunajska cesta.
Klančnik, Tržaška cesta.
Tulach, Dolenjska cesta.

Osrednja Banka čeških hranilnic Piazza Ponterosso 2

Podružnica v Trstu

Obrestuje vloge:

Obrestuje vloge:

4 1/4 0

4 1/2 0

4 3/4 0

4 5/8 0

povračno obrestovanje

na knjižice na računu in fixe vloge premijne vloge

Vse bančne transakcije.

Uradne ure od 9-12, 2-5.

PODRUŽNICA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE

Trst, Piazza della Borsa 10

Centrala v Ljubljani — Podružnica v Gorici, Celovcu, Sarajevu Splitu in Celju.

Delniška glavica K. 8.000.000.

Rezervni zaklad K. 800.000.

obavljata najkulantneje vse bankovne in menjalne posle ter kupuje in prodaja pod jako povoljnimi pogoji

devize in vse vrste denarja. — — — Vloge na knjižice

obrestuje za sedaj s čistimi 4 1/2 0

Prodaja srečke na majhne mesečne obroke.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana Mestni trg. št. 5 — Ljubljana Mestni trg št. 5

priporoča svojo popolnoma na novo sortirano zalogo spomladanskih oblek za gospode in dečke, ter obleke za otroke.

Velikanska izbira najnovejše konfekcije za dame in deklice, ter berolinskih in pariških modelov. Cene priznane nizke.

„JUTRO“ se prodaja v Trstu po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Becher, ulica Stadion,
Trevisan, ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Sekovar, Vojašnični trg,
Hrast, Poštni trg,
Može, ulica Miramar,
Magolo, Belvedere,
Geržina, Rojan,
Raunacher, Campo Marzio,
Bruni, SS. Martiri.
Ercigoj, ulica Massimiliana,

Piasečka, trg S. Francesco 8,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sette Fontane,
Gramaticopulo, ul. Barriera,
Lavrenčič, Vojašnični trg
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Bajc, ulica Geppa,
Luzzatto, ulica Acquedotto,
Segulin, ulica Industria,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Cechini, ulica dell' Istria,

Rončelj, ulica S. Marco,